

Městská knihovna ve Svitavách

Výroční zpráva za rok 2015

Městská knihovna ve Svitavách
Wolkerova alej 92/18
568 02 Svitavy
IČO 75003171

Zřizovatel: město Svitavy
Statutární zástupce: Mgr. Marta Bauerová

Obsah:

Úvod.....	str. 3
Nové služby.....	str. 4
Doplňování a zpracování fondu.....	str. 5
Čtenáři.....	str. 5
Akce pro školy i veřejnost.....	str. 6
Spolupráce.....	str. 8
Regionální funkce.....	str. 9
Dotace.....	str. 9
Zaměstnanci.....	str. 10
Výhled do roku 2016.....	str. 10

Úvod:

V roce 2015 jsme zavedli několik novinek – rozšířili jsme služby (viz níže), přivedli do města projekt Listování, velký úspěch mělo umístění knihobudky a čtenářských laviček do parku Jana Palacha. Zaměřili jsme se na propagaci knihovny – rozšiřujeme nabídku vlastních čtenářských placek, prezentovali jsme naše služby na farmářských trzích (které sice tematicky neodpovídají našim službám, nicméně se ukázalo, že vyjít „do ulic“ je dobrý nápad). Byli jsme pozváni na Veletrh sociálních služeb, neboť poskytujeme služby i pro handicapované a znevýhodněné. Zaměstnali jsme přes neziskovou organizaci Rytmus Chrudim umožňující lidem s handicapem aktivní zapojení do společnosti dobrovolníci na obalování knih. Ta s námi navázala sociální vazby, zaměstnáváme ji proto na dohodu i nadále. Byli jsme oceněni Koalicí nevládek Pardubicka jako společensko prospěšná firma roku za přínos dobrovolnictví.

Služeb knihovny v roce 2015 využilo přibližně stejný počet čtenářů a návštěvníků jako v roce minulém, zaznamenali jsme ale výraznější pokles výpůjček. Zvýšil se počet návštěvníků na vzdělávacích a kulturních akcích, kteří ale nemusejí být nutně čtenáři knihovny. Několikanásobně se zvýšil vstup do elektronického katalogu z prostor mimo knihovnu. Můžeme říci, že čísla statistiky odrážejí trend posledních let, čtenáři sledují novinky, knihy si rezervují a objednávají z pohodlí domova, do knihovny si přijdou knihu pouze vyzvednout. Zvýšil se počet prezenčních výpůjček (jde především o půjčování denního tisku) a v dětském oddělení jsme začali evidovat půjčování stolních her, které jsou dětmi hojně využívány). V roce 2015 jsme nabídli kvalitní vzdělávací a kulturní programy, snažíme se posilovat vzdělávací funkci knihovny a vyrovnat se tak s nelehkým postavením, kdy musíme obstát i jinak než jenom jako půjčovna knih.

Nové služby:

Ptejte se knihovny – služba českých knihoven - zodpovíme dotazy týkající se fondu, poskytovaných služeb, otázky provozního charakteru a dotazy spojené s regionem; povinností knihovny je odpovědět na e-mailovou adresu tazatele do 48 hodin v pracovních dnech od doručení zprávy. V případě složitých dotazů se dohodneme na nejbližším možném termínu odpovědi.

Zabookuj – služba je určena těm, kteří z časových či jiných důvodů nemohou trávit v knihovně čas vybíráním knih. Čtenář si objedná z domova knihu, která je momentálně k dispozici a my ji připravíme. Knihy jsou odloženy maximálně tři dny.

Piktogramy – pro lepší orientaci ve fondu jsme začali knihy značit piktogramy dle žánrů.

Knihobudka a čtenářské lavičky

Město Svitavy je zapojeno do projektu Města vzdělávání společnosti Eduin. Dílčí aktivitou vzdělávací strategie ve městě je tzv. street teaching, jehož cílem je oživení veřejného prostoru a pořádání vzdělávacích a komunitních akcí. V rámci této aktivity byla do parku Jana Palacha umístěna tzv. knihobudka a čtenářské lavičky. Knihobudka funguje na principu výměny knih, knihy dle potřeby doplňujeme. V létě tu probíhaly různé aktivity - Mateřské centrum Krůček zajistilo doučování angličtiny, knihovna uspořádala odpoledne pro děti, ve školním roce program pro družiny. Místo budeme i nadále využívat ke vzdělávacím aktivitám.

Listování

Autorem projektu Listování je herec Lukáš Hejlík, projekt má podobu scénického čtení, herci ze souboru představují knihy zábavnou akční formou. Cílem projektu je přivést diváky nenásilnou formou ke čtení a seznamuje je se zajímavými literárními tituly.

Pořádáme představení pro veřejnost i pro školy (ta jsou realizována pod záštitou Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy).

Výstavy

Začali jsme využívat výstavní prostor ve 2. podlaží Fabriky (pasáž vedoucí do knihovny) – realizovali jsme výstavu knižních ilustrací polské autorky Iwony Chmielewské, výstavu komiksů Comics in Brno či výstavu Kniha mění svět.

Doplňování a zpracování fondu:

- V roce 2015 jsme nakoupili a zpracovali 3200 knih, z toho 2497 svazků beletrie, 703 naučných knih, dále 78 AV médií (převážně audioknih) a 111 zvukových knih pro nevidomé a slabozraké. Stav fondu svitavské knihovny k 31. 12. 2015 je 67 052 knihovních jednotek.
- Díky regionálním funkcím nakupujeme i knihy do tzv. výměnného fondu (knihy, které cirkulují po regionu). Těch jsme zakoupili a zpracovali 2 677 k.j. Zároveň metodicky spravujeme 6 obvodů, celkový stav fondu Městské knihovny ve Svitavách je tedy 124 180 k.j.
- Knihovní fond doplňujeme přes distributory (Kosmas, Euromedia, Pemic), popř. nakupujeme z nabídky levných knih či místního antikvariátu.
- Čtenáři je velmi využívána služba **Tip na knihu** (téměř 100% požadavků jsme schopni splnit).
- Každoročně využíváme projekt Ministerstva kultury „Česká knihovna“, který je zaměřen na podporu nekomerčních titulů českých nakladatelství.
- V roce 2015 jsme začali knihovní fond zpracovávat dle nových katalogizačních pravidel, bezproblémový přechod a kompatibilitu se záznamy Národní knihovny jsme zajistili díky převodu modulů katalogizace na nový formát MARC 21 v automatizovaném knihovním systému.

- Přispíváme svými záznamy do Souborného katalogu ČR.
- Požadavky na naučnou literaturu řešíme přes Meziknihovní výpůjční službu (knihy objednáme z jiných knihoven).
- Knižní fond nabízíme prostřednictvím online katalogů (klasický a katalog nové generace 2.0), tematickými výstavkami a vyčlenili jsme nové místo pro vystavování novinek.

Čtenáři

V roce 2015 navštívilo knihovnu 2582 čtenářů, což je o 31 méně než v loňském roce, z toho je 751 čtenářů dětských. Počet návštěvníků se nepatrně zvýšil (o 70), zvýšil se počet návštěvníků kulturních a vzdělávacích akcí (o 510). Nejvýraznější nárůst jsme zaznamenali u on-line služeb knihovny- ty využilo o 8838 uživatelů více než v loňském roce.

Akce pro školy i veřejnost

Kromě poskytování základních knihovnických služeb je hlavní náplní knihovny podpora čtenářství u dětí a mládeže.

- Spolupracujeme se všemi mateřskými i základními školami ve městě. MŠ Sokolovská je zapojena do projektu v rámci kampaně Celé Česko čte dětem, který vyžaduje i aktivitu rodičů.
- Zapojujeme se do celostátního projektu Pasování prvňáčků (všichni zúčastnění prvňáčci dostanou průkazku do knihovny s registrací na rok zdarma) a Knížka pro prvňáčka. V loňském roce bylo pasováno do stavu čtenářského 276 dětí. Zapojily se i mimosvitavské školy (Radiměň, Vendolí, Lačnov). Na Pasování navazuje tzv. Klíčování, kdy je dětem slavnostně otevřeno dětské oddělení.
- Další celostátní akcí je Noc s Andersenem či Den pro dětskou knihu.
- Knihovnu navštěvují pravidelně i děti ze Speciální a základní školy, v letošním roce jsme pro ně na základě požadavku školy připravili čtenářské dílny v rámci projektového dne na podporu čtenářské gramotnosti.
- Pravidelně spolupracujeme s čtenářským kroužkem ze ZŠ Sokolovská; nabízíme program pro družiny.
- Nově se nám podařilo navázat spoluprací se 2. stupněm ZŠ a středními školami.

- Knihovnu pravidelně navštěvuje i Centrum denních služeb (Světlanka); pracovnice knihovny také dochází také 2x – 3x ročně s programem do místního stacionáře.
- Pro školy pořádáme setkání se spisovateli (Daniela Krolluperová, Markéta Vydrová, Renata Fučíková).

Akce pro veřejnost

- Podporujeme současnou českou literaturu a pořádáme **autorská čtení** (Petr Stančík, Jiří H. Krchovský, Kateřina Dubská, Petr Hruška, Markéta Hejkalová, Natálie Kocábová).
- Nově jsme se zapojili do festivalu **Den poezie** - na všech základních a středních školách jsme prezentovali ukázky současné poezie, uspořádali jsme workshop zaměřený na pomoc s výběrem textů k recitaci; rádi bychom, aby se akce stala naší tradiční aktivitou.
- V rámci vzdělávacích aktivit jsme se zaměřili na témata související s danou společenskou situací (přednáška Islámský stát či Jiřina Šiklová: Současná společnost očima sociologů).
- Akce s GXG Polička (skupina vyznávající Google technologie) – gmail, cardboardy.
- Projekt Listování
- Pro děti jsme připravili workshop se svitavským autorem Martinem Sodomkou či regionální autorkou Alenou Vorlíčkovou; v době prázdnin rozšiřujeme výpůjční hodiny dětského oddělení a nabízíme program pro děti (turnaje ve stolních hrách apod.).

Den pro dětskou knihu jsme oslavili se spisovatelkou Klárou Smolíkovou, která děti seznámila s komiksem, celý měsíc byla

v dětském oddělení ke zhlédnutí interaktivní výstava k autorčině knize Viktorka a vesmírná dobrodružství.

- Služby nabízíme také dětem s poruchou čtení a učení a jejím rodičům – dokupujeme logopedické knihy a pomůcky, učební systém Logico Primo a Logico Picollo, komiksy, audioknihy. Realizovali jsme logopedickou přednášku Jak na výslovnost, aneb zvládni hlásky, písmena určenou rodičům a pedagogům MŠ
- Pravidelně se připojujeme ke Dni bezpečnějšího internetu. Pro školy jsme uskutečnili besedu s Lenkou Eckertovou z Národního centra bezpečnějšího internetu, autorkou knihy Husteť internet. Spolupracujeme s por. Mgr. Hanou Kaizarovou zabývající se on-line bezpečností dětí ve virtuálním prostoru.

Spolupráce

- Základní a střední školy ve městě, včetně školy speciální
- Středisko kulturních služeb (akce Stověžatě blues – vernisáž výstava spojená s literárním večerem; výstavy v pasáži Fabriky)
- Středisko volného času (účast na Dni dětí, na základě požadavku program v době tábora či prázdnin)
- Městské muzeum a galerie ve Svitavách (doprovodný program k výstavě Čapka – program pro ZŠ, umístění lavičky z Řezbářského memoriálu u Pohádkovníku v Parku patriotů)
- Mateřské centrum Krůček (na základě požadavku program v době tábora či prázdnin)
- Centrum denních služeb Světlanka
- Mentorská asistence (služeb knihovny využívají žáci i studenti v rámci tzv. vztahového mentoringu)
- Klub Tyjátr (zázemí pro naše akce, např. čtení Natálie Kocábové a Vladivojny La Chii pořádané ve spolupráci)
- Klub seniorů; Univerzita třetího věku (např. přednáška Jiřiny Šiklové byla zařazena v rámci rozvrhu univerzity)

Regionální funkce

Městská knihovna ve Svitavách je pověřena Krajskou knihovnou v Pardubicích k výkonu tzv. regionálních funkcí. Objednáváme si služby u 6 profesionálních knihoven (Polička, Litomyšl, Moravská Třebová, Jevíčko, Dolní Újezd, Bystré), dále síť knihoven tvoří profesionální knihovny v Březové nad Svitavou a Městečku Trnávka, dalších 8 poboček a 97 obecních knihoven. Tzn. že **metodicky spravujeme 114 knihoven regionu**.

- V roce 2015 proběhlo 119 metodických návštěv, 152 konzultací po knihovnách regionu.
- Pomáháme při revizích (bylo zrevidováno 20 knihoven, celkem 35 745 knih.jednotek).
- Zpracováváme statistiky.
- Tvoříme tzv. výměnné soubory (nákup knih, zpracování a rozvoz), v loňském roce bylo po knihovnách rozvezeno 93 souborů s 7 234 svazky knih.
- Zpracováváme knižní fond knihoven – vkládáme knihy do automatizovaného knihovního systému.
- Zajišťujeme porady knihovníků.

Příspěvek od kraje na regionální funkce byl v loňském roce 1 527 tisíc Kč. Většina obcí je zapojena do tzv. sdružování finančních prostředků na nákup knih (příspěvek dle obyvatel obce). V loňském roce se ze sdružených prostředků nakoupilo 764 knih.

Snahou je automatizovat knihovny v celém obvodu, nově se připojila do Regionálního knihovního systému (REKS) knihovna v Opatově.

Dotace

V loňském roce jsme uspěli u Ministerstva kultury v programu *Knihovna 21. století* s granty Učíme se s Tobiášem (podpora dětí s logopedickými problémy a s poruchami psaní a učení) a Rozšíření nabídky zvukových knih pro slabozraké a nevidomé, v programu *VISK 3* jsme dostali dotaci na přechod na nový katalogizační formát MARC 21 a připojení knihovny v Opatově do REKS.

Od Pardubického kraje jsme získali dotaci na volnočasové aktivity (rozšířili jsme nabídku stolních her, uspořádali několik herních odpolední a turnaj pro celé rodiny, kterého se zúčastnilo 40 zájemců).

Knihobudka a čtenářské lavičky v parku Jana Palacha byly pořízeny ze sponzorských darů.

Zaměstnanci

Městská knihovna ve Svitavách v roce 2015 zaměstnávala 13 pracovníků, z toho 1 úvazek je ekonomka a 1 IT pracovník, který pomáhá i organizacím sídlícím ve Fabrice (SKS, Klub seniorů, Krůček). Dvě pracovnice zajišťují regionální služby (nákup a zpracování knih do regionu, metodická činnost pro knihovny), jedna pracovnice zajišťuje nákup knih a jejich zpracování do svitavské knihovny (akvizice, katalogizace), dvousměnný provoz zajišťují vždy čtyři zaměstnanci (1 v dětském, 1 ve studovně, 2 u výpůjčního pultu).

Zaměstnanci knihovny si zvyšují své kompetence na vzdělávacích akcích.

Pracovnice dětského oddělení je členkou Klubu dětských knihoven, v loňském roce se zúčastnila přehlídky OknA – přehlídka knihovnických aktivit s programem pro druhý stupeň ZŠ.

Výhled do roku 2016

V roce 2016 bychom chtěli i nadále nabízet kvalitní program v rámci kulturní nabídky ve městě (autorská čtení – Martin Reiner, Jiří Hájíček), přednášky- Miroslav Bárta, Petra Procházková atd.).

Knihovnu začaly v rámci vzdělávacích programů navštěvovat střední školy, rádi bychom výhledově poskytli i volnočasový program pro tuto cílovou skupinu.

V roce 2016 zahájíme půjčování e-knih.

V rámci oslav města uspořádáme výstavu leporela Dějiny udatného národa českého v pasáži Fabriky.

Zrealizujeme dotazník spokojenosti.

Pro uživatele studovny obnovíme počítače, které jsou již zastaralé, uspořádáme PC kurzy pro veřejnost. Upravíme podmínky využívání veřejného internetu na studovně tak, aby se čtenáři cítili v knihovně příjemněji a bezpečněji.

Naším cílem je i nadále poskytovat takové služby, abychom si udrželi stávající čtenáře, získali nové a byli vnímáni jako důležitá instituce ve městě.

Zapsala:

Mgr. Marta Bauerová

17. března 2016